

Załącznik do Uchwały
Nr
Rady Gminy Kłodzko
z dnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2022-2025**

Rozdział I

Postanowienia ogólne:

§1

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025, zwany dalej Programem, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

Z uwagi na częste połączenie problemów alkoholowych, przemocy w rodzinie oraz zażywania środków psychoaktywnych, niniejszy Program został rozszerzony o zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o zdrowiu publicznym i celach zawartych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu:

- ograniczenie dostępności sprzedaży napojów alkoholowych,
- zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów,
- przeciwdziałanie powstawaniu oraz usuwanie następstw nadużywania alkoholu,
- oddziaływanie na osoby nadużywające alkohol,
- udzielanie pomocy ich rodzinom.

Alkohol jest legalnym towarem rynkowym i powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne zwłaszcza spożywany w nadmiernych ilościach. Alkohol jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który przez regulacje prawne wpływa na minimalizowanie powstawania szkód.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii również wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzin, a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

W Gminie Kłodzko realizacja tych zadań odbywa się na podstawie jednego wspólnego programu, zawierającego zadania z obu ustaw tj. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) oraz Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kłodzko stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów

Spółecznych na lata 2014-2025 (przyjętej Uchwałą Rady Gminy Kłodzko z dnia 30 października 2014r. Nr 553/VI/2014).

W programie zostały uwzględnione cele operacyjne, dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne, nierzadko tożsame oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw mogą być finansowane z tych samych środków.

Ustawodawca wskazał gminom główne źródło pozyskania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. Jest to tzw. fundusz alkoholowy, czyli dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych i nie może być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne zadania, nie związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych. Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych, ale też wskazują na nowe działania związane z uzależnieniami behawioralnymi. Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywamy grupę objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Zazwyczaj są to zachowania akceptowane społecznie.

Wspólną cechą wszystkich uzależnień jest zaburzona kontrola impulsów, którym osoba z takimi problemami nie jest w stanie się oprzeć, a poddanie się im przynosi poczucie ulgi.

Uzależnienie od wykonywania danej czynności pojawia się w momencie, gdy towarzyszy jej wewnętrzny przymus lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i jak najdłuższego kontynuowania. Cechą charakterystyczną uzależnienia (każdego rodzaju) jest narastanie trudności w kontrolowaniu zachowań z nim związanych oraz zwiększenie tolerancji (czyli wewnętrznej potrzeby coraz większej częstotliwości podejmowania czynności uzależniającej). Szczególnie często uzależnienia behawioralne dotyczą dzieci oraz młodzieży. Jednym z częstszych takich zaburzeń jest nałogowe korzystanie z zaawansowanych technicznie urządzeń do wymiany danych, takich jak komputery i smartfony.

Po wprowadzeniu nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi od 01 stycznia 2021 r. gminy posiadają jeszcze do dyspozycji środki finansowe pozyskiwane za opłatę od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o pojemności nieprzekraczającej 300 ml.

Opłata, o której mowa stanowią w wysokości:

- 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych;
- 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.

Gmina powyższe środki przeznacza na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Natomiast Narodowy Fundusz Zdrowia przeznacza środki, o których mowa, na działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym oraz na świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień oraz innych następstw zdrowotnych spożywania alkoholu, z uwzględnieniem art. 97 ust. 3h ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.).

Podstawowym założeniem Programu jest:

- promocja zdrowia,
- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zjawisk narkomanii,
- skuteczna ochrona rodzin przed przemocą,
- zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami,
- ograniczenie dostępności sprzedaży napojów alkoholowych,
- zdiagnozowanie problemu uzależnień behawioralnych szczególnie wśród dzieci i młodzieży na terenie Gminy Kłodzko.

Tworzenie wspólnego programu dla powyższych działań jest uzasadnione, ponieważ wskazane zadania są zbieżne oraz skierowane co do zasady do tych samych adresatów.

§ 2

W zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi nadrzędnym celem w społeczności gminnej jest promocja zdrowia poprzez zmniejszenie liczby osób uzależnionych i nadużywających alkoholu. Należy uświadomić mieszkańcom Gminy, skutki jakie niesie ze sobą uzależnienie. Celem priorytetowym jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia poprzez zwiększenie ilości osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie choroby alkoholowej. Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217) oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062).

§ 3

Uzależnienie od narkotyków, nadużywanie alkoholu czy nowo pojawiające się uzależnienia behawioralne są to problemy tym poważniejsze, że większość osób nadużywających czy uzależnionych nie chce podejmować działań związanych z leczeniem oraz nie jest świadoma, że już dawno przekroczyła próg nieszkodliwego używania substancji. Poprzez ryzykowne spożywanie alkoholu rozumie się picie alkoholu w nadmiernych ilościach, jednorazowo i w określonym przedziale czasu, niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia nie zostanie zmieniony. Problemy alkoholowe, podobnie jak inne problemy społeczne znajdują się w centrum uwagi wielu służb i instytucji, ma to szczególne znaczenie w okresie pandemii Covid-19. Zgodnie z rekomendacją Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku w okresie pandemii Covid-19, niniejszy program zakłada również możliwość zapewnienia osobom doznającym przemocy (dorosłym i dzieciom) utrzymywania kontaktu z profesjonalistami, także z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych tj. komputer czy telefon. Pobyt rodziny w kwarantannie często staje się czynnikiem ryzyka nasilenia przemocy w rodzinie, a ograniczony kontakt ze środowiskiem zewnętrznym ogranicza swobodę wypowiedzi osób doznających przemocy i tym samym utrudnia skuteczne poszukiwanie pomocy. Z danych działającego na zlecenie PARPA Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” wynika, że w czasie trwania pandemii Covid-19 prawie czterokrotnie zwiększyła się liczba e-maili w sprawach związanych z przemocą w rodzinie. Warto też pamiętać, że Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, wprowadza uprawnienie dla Policji i Żandarmerii Wojskowej do wydania wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Rozwiązanie to ma służyć skuteczniejszej ochronie osób doznających przemocy w rodzinie.

Program zakłada kontynuowanie dotychczasowych działań z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, co warunkuje skuteczność i ciągłość podejmowanych działań. W związku z wprowadzeniem zmian w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zgodnie z art. 4¹ ust. 1 pkt 3 program zakłada prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Istotnym zatem będzie przeprowadzenie na terenie Gminy Kłodzko diagnozy problemów związanych z uzależnieniami behawioralnym w szczególności u dzieci i młodzieży, ponieważ po trwającej od 2020 do 2022 r. nauce zdalnej problem uzależnień od komputera, telefonów i smartfonów znacznie narasta. Przeprowadzona diagnoza pozwoli ocenić jak duża jest skala problemu co umożliwi rozeznanie konieczności podejmowania działań w tym kierunku.

§ 4

W działaniach profilaktycznych zwraca się szczególną uwagę na młodzież używającą alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Wyniki najnowszych ogólnopolskich badań, zrealizowanych w 2019 roku przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, wskazują, że chociaż raz w ciągu całego swojego życia alkohol spożywało 84% uczniów w wieku 15-16 lat i 96% uczniów w wieku 17-18 lat. Porównanie wyników badania z 2019 r. z wynikami wcześniejszych badań wskazuje na trend spadkowy rozpowszechnienia picia w młodszej grupie badanych zapoczątkowany w 2007 r. Wcześniej obserwowano tendencję wzrostową.

Programy terapii dla młodzieży nie mogą opierać się na tych samych założeniach, co programy terapii dla osób dorosłych, tym bardziej, że większość pijących alkohol czy biorących narkotyki młodych ludzi nie jest uzależniona.

Młodzież wymaga innego podejścia, uwzględnienia w profilaktyce faktu używania różnych substancji psychoaktywnych, specyfiki wieku rozwojowego, konstruktywnego zagospodarowania wolnego czasu, uczestniczenia w grupach rówieśniczych. Rozwiązywanie problemów społecznych zarówno wśród dorosłych, jak i młodzieży oraz podejmowanie działań zapobiegających ich występowaniu, jest jednym z najważniejszych zadań każdej gminy. Uznając życie obywateli za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra społeczności gminnej, organy gminy są obowiązane podejmować działania zmierzające do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Głównym celem przedstawionego programu jest ograniczenie picia alkoholu przez osoby niepełnoletnie. Szczególnie istotna wydaje się również problematyka przemocy oraz używania innych substancji psychoaktywnych. Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji pozwalają na dokładniejsze poznanie potrzeb w lokalnym środowisku.

§ 5

1. Program jest koordynowany za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Za realizację Programu oraz koordynację prac Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odpowiada Koordynator Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
3. Skuteczna realizacja tego programu opiera się na współpracy z poniżej wymienionymi instytucjami:
 - 1) Ośrodkiem Pomocy Społecznej Gminy Kłodzko,
 - 2) Poradnią Odwykową w Kłodzku,
 - 3) Policją,
 - 4) Kuratorami sądowymi,
 - 5) Samorządem gminnym,
 - 6) Organizacjami i stowarzyszeniami pozarządowymi działającymi na terenie gminy Kłodzko,
 - 7) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
 - 8) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 9) prowadzącymi terapię uzależnień podczas posiedzeń GKRPA,
 - 10) Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej -terapeutami uzależnień, psychologami.

§ 6

Diagnoza dotycząca problemów alkoholowych w Gminie Kłodzko

Liczba mieszkańców w Gminie Kłodzko na dzień 30.11.2021 r. wynosiła 16 588 mieszkańców.

Ograniczając dostępność sprzedaży napojów alkoholowych Rada Gminy Kłodzko dnia 15.06.2018 r. zgodnie z obowiązującymi przepisami po zasięgnięciu opinii jednostek pomocniczych gminy podjęła Uchwałę Nr 452/VII/2018 w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Kłodzko, w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w Gminie Kłodzko. W uchwale tej dokonano rozbicia na poszczególne rodzaje napojów alkoholowych. W sumie maksymalną liczbą zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży określono na 60 zezwoleń, natomiast maksymalną liczbą zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży określono na 20-40 zezwoleń.

W uchwale tej wskazano, że „punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 20 m od obiektów chronionych” oraz „punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 30 m od obiektów chronionych tj.

- a) szkół i przedszkoli,
- b) obiektów kultu religijnego z wyłączeniem kapliczek i krzyży przydrożnych,
- c) obiektów sportowych,
- d) zakładów opieki zdrowotnej.

Odległość ta mierzona będzie najkrótszą drogą wzdłuż ciągów komunikacyjnych od drzwi wejściowych obiektów chronionych do drzwi wejściowych miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży”.

Ilość ustalonych punktów sprzedaży oraz faktycznie działających na terenie gminy punktów sprzedaży napojów alkoholowych, prezentuje poniższy wykres 1 oraz tabele 1. i tabela 2.

Wykres 1. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych Gminy Kłodzko na przełomie lat 2018-2020

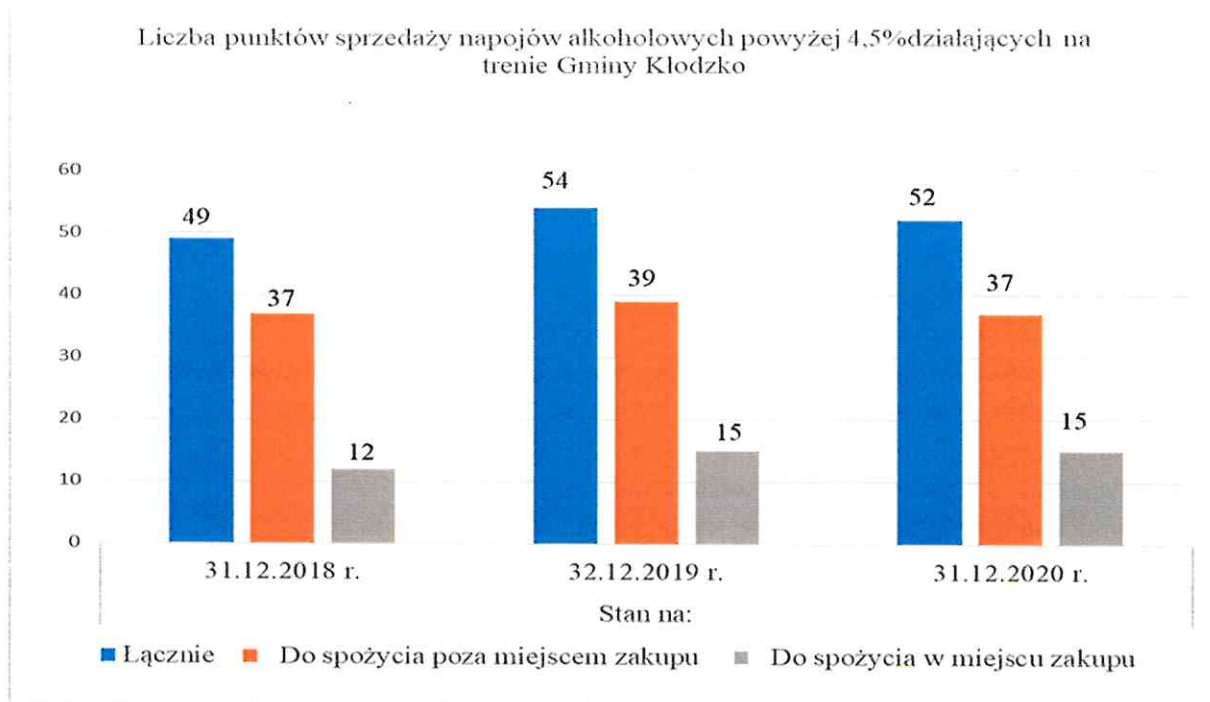

Tabela 1. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych według stanu w dniu 31.12.2021

Punkty sprzedaży napojów alkoholowych		Ogółem	Według rodzajów posiadanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu		
			do 4,5% oraz piwo	powyżej 4,5% do 18%	powyżej 18%
0		1	2	3	4
Punkty sprzedaży napojów alkoholowych - ogółem	01	54	52	40	40
z tego sprzedających napoje alkoholowe: przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży	02	38	36	34	33
przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży	03	17	17	6	7

Tabela 2. Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zezwoleń, których ważność wygasła, i zezwoleń cofniętych z ciągu roku

Punkty sprzedaży napojów alkoholowych, którym wydano zezwolenie w okresie sprawozdawczym		Zezwolenia wydane				Zezwolenia których ważność wygasła	Zezwolenia cofnięte
		Ogółem	z tego na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu				
			do 4,5% oraz piwo	powyżej 4,5% do 18%	powyżej 18%		
0		1	2	3	4	5	6
Punkty sprzedaży napojów alkoholowych - ogółem	01	25	10	7	8	12	0
z tego sprzedających napoje alkoholowe: - przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży	02	23	8	7	8	9	0
przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży	03	2	2	0	0	3	0

Z analizy danych wynika, że stan punktów sprzedaży napojów alkoholowych w miejscu i poza miejscem sprzedaży na terenie Gminy Kłodzko utrzymuje się na podobnym poziomie. A zatem dostępność do zakupu alkoholu jest stała, nie przekracza liczby zezwoleń ustalonych uchwałą Rady Gminy Kłodzko.

Diagnostując skalę problemu alkoholowego w Gminie Kłodzko dokonano analizy w latach 2019-2021 biorąc pod uwagę nadużywanie alkoholu oraz stosowanie przemocy pod jego wpływem. Ustalono, że Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych od 01 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. rozpatrzyła 108 spraw, w ramach których złożono 5 wniosków o wydanie postanowienia o przymusowe leczenie odwykowe, pozostawiono do rozpatrzenia przy kolejnym wniosku 15 osób (osoby skierowane po raz pierwszy na komisję), 6 osób podjęło terapię w Poradni Odwykowej w Kłodzku w systemie terapii niestacjonarnej, 3 osoby podjęły terapię indywidualną, dobrowolną w Ząbkowicach Śląskich i Kłodzku, półroczny okres obserwacji zastosowano wobec 22 osób zgłoszonych na komisję. W jednym przypadku biegli nie stwierdzili uzależnienia, 2 osoby zostały skierowane do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kłodzku w celu uzyskania wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego. Natomiast w roku 2020 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpatrzyła 162 sprawy, w ramach których złożono 18 wniosków do biegłych sądowych o wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia, skierowano 8 wniosków do Sądu Rejonowego w Kłodzku o wydanie postanowienie podjęcia przymusowego leczenia, zobowiązano 12 osób do podjęcia terapii w Poradni Odwykowej w Kłodzku i 4 osoby do podjęcia terapii psychologicznej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kłodzku.

Należy zaznaczyć, że w okresie od 12 marca do 30 czerwca 2020 r. w trakcie wprowadzonych obostrzeń w związku z rozprzestrzenianiem się COVID- 19 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 40 wniosków o podjęcie działań wobec osób nadużywających alkoholu. Głównie z Policji i Zespołu Interdyscyplinarnego, co wskazuje na zwiększenie zjawiska przemocy w rodzinach, głównie z problemami alkoholowymi. Sytuacja pandemii spowodowała zwiększenie stresu i lęku, bezrobocie, a także ograniczyła kontakt społeczny, co sprzyjało wzrostowi spożycia alkoholu. Ze względu na COVID-19 od marca do czerwca 2020 r. poradnia zawiesiła działalność przyjmowania

pacjentów. Pacjenci korzystali z porad teleinformatycznych. Do końca czerwca udzielono 577 porad terapeutycznych. Od stycznia do marca 30 osób korzystało z zajęć w Podstawowym Programie Terapii uzależnień, 27 osób w Programie Zapobiegania Nawrotom Choroby oraz 10 osób w programie pogłębionym. Z terenu Gminy Kłodzko -23 osoby podjęły leczenie. Ważną informacją jest fakt, iż w trakcie pandemii koronawirusa COVID-19 w zaostrzonym okresie restrykcji zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa do GKRPA w drugiej połowie roku 2020 skierowano 95 osób na komisję (w samym miesiącu grudniu 2020 r. wpłynęło 24 wnioski) z Policji i OPS Gminy Kłodzko, co potwierdza, iż zjawisko nadużywania alkoholu i przemocy w rodzinach znacznie wzrosło.

Tabela 3. Analiza realizacji zadania w zakresie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu w latach 2019-2021

	2019	2020	2021
Liczba osób kierowanych na komisję	108	162	180
Dobrowolne podjęcie terapii w Poradni Odwykowej w Kłodzku oraz Centrum Uzależnień „Sango” w Ząbkowicach	6	12	17
Dobrowolne podjęcie terapii indywidualnej lub zamkniętej w Czarnym Borze, Sienawce i Darżewie	3	16	29
Skierowanie na terapię z psychologiem	2	4	4
Wnioski o wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia przez biegłych sądowych	9	18	19
Wnioski skierowane do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe	5	8	4

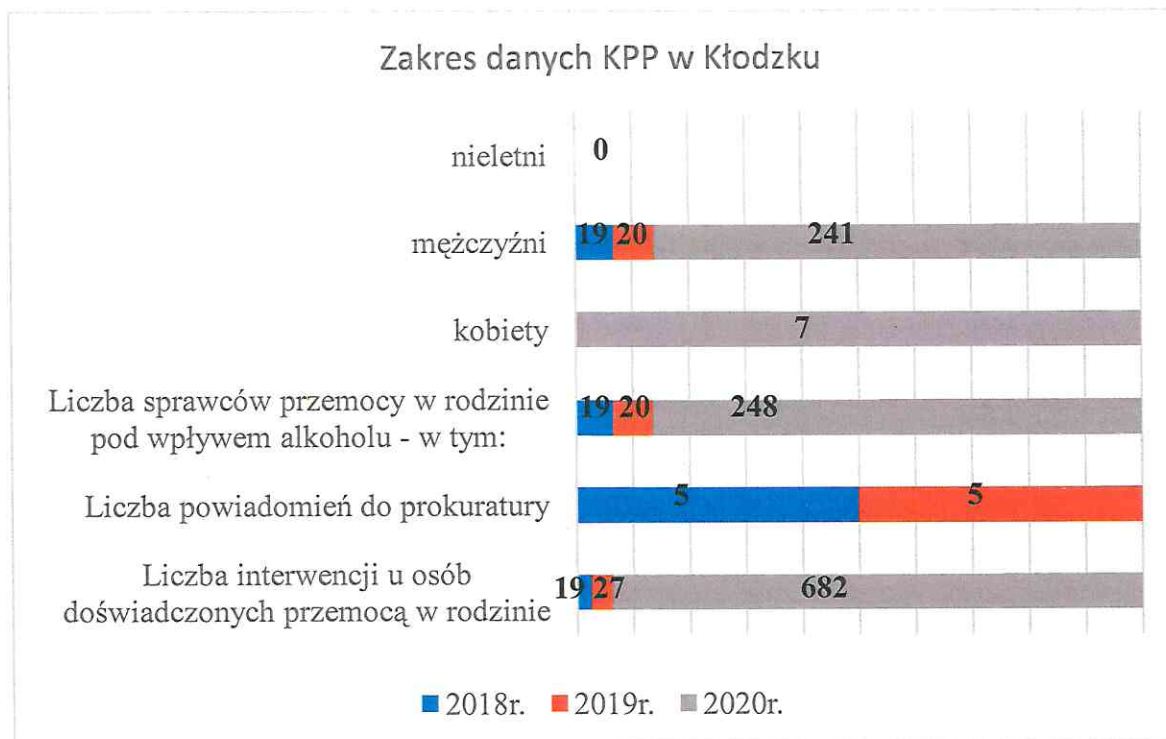
Z analizy danych wynika, że zjawisko osób nadużywających alkoholu na terenie Gminy Kłodzko zgłaszanych na komisję w roku 2020 wzrosła o 50 % w stosunku do roku 2019. Dobrowolne podjęcie terapii odwykowej w systemie niestacjonarnym w poradni odwykowej w Kłodzku w 2020 r. wzrosło o 100 % w stosunku do 2019 roku. Osób chętnych do udziału w terapii indywidualnej wzrosło ponad pięciokrotnie w 2020 roku w porównaniu z rokiem 2019. Liczba wniosków o wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia przez biegłych wzrosła o 100% w stosunku do 2019 r. Natomiast liczba wniosków, dotycząca kierowania osób uzależnionych od alkoholu o przymusowe leczenie przez sąd wzrosła o 66 % w stosunku do 2019 roku.

Z pozyskanych danych z 2021 r. wynika, że komisja rozpatrywała 180 spraw dotyczących nadużywania alkoholu przez osoby zgłaszane na komisje. Wnioski o podjęcie działań wobec osób nadużywających alkoholu wpływały głównie z Policji 88 wniosków, Zespołu Interdyscyplinarnego 7 wniosków oraz Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Kłodzko 40 wniosków co oznacza, że to ponad połowa, bo aż 135 spraw, w których brały udział służby z uwagi na interwencję lub pracę socjalną prowadzoną w rodzinach. W stosunku do 2019 roku liczba osób kierowanych na komisje wzrosła o 66% natomiast w stosunku do 2020 r. o 11%. Zmalała natomiast liczba wniosków kierowanych do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe, co jest wynikiem realizacji zadania polegającego na zwiększeniu pomocy terapeutycznej dla mieszkańców Gminy Kłodzko i współpracę z terapeutą, który bezpośrednio na posiedzeniach komisji proponował leczenie indywidualne, dobrowolne, bądź stacjonarne w ośrodkach terapii uzależnień. Z tej formy pomocy skorzystało 29 osób. W stacjonarnych ośrodkach psychoterapii uzależnień przebywa obecnie 7 osób, które kontynuują leczenie przez rok.

Według Światowej Organizacji zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia ludzi. Większe ryzyko niesie ze sobą tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze.

Problem nadużywania alkoholu często wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie (przemocy fizycznej, psychicznej bądź ekonomicznej). Z wywiadu przeprowadzonego z pracownikami socjalnymi, członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego i dzielnicowymi wynika, że część dorosłych mieszkańców gminy nie dostrzega negatywnych skutków problemu społecznego jakim jest uzależnienie od alkoholu i przemocy w rodzinie. Podane poniżej dane dotyczą zjawiska przemocy i alkoholizmu na terenie Gminy Kłodzko w ujęciu podejmowanych interwencji przez policję osób będących pod wpływem co przedstawia wykres 2.

Wykres 2. Liczba interwencji przemocy w rodzinach pod wpływem alkoholu

Jak wskazują dane najwięcej interwencji u osób doświadczających przemocy przypada na rok 2020 z czego wynika, że głównie mężczyźni są sprawcami przemocy będąc pod wpływem alkoholu, zdarzają się jednak przypadki, kiedy kobiety również są sprawcami pod wpływem, ale to mały odsetek. Na przełomie trzech lat wzrost interwencji przypada aż o 655 interwencji w ciągu 2020 roku w porównaniu do 2019 roku. W szczególnie trudnej sytuacji w rodzinie alkoholowej znajdują się dzieci. Mogą być bezpośrednimi ofiarami przemocy ze strony nadużywającego alkoholu/uzależnionego rodzica, ale również cierpią, kiedy są świadkami przemocy wobec jednego z rodziców (najczęściej matki). Badania na podstawie sprawozdania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 pokazują, że 78% partnerek uzależnionych mężczyzn doznawało przemocy fizycznej, a 90% – przemocy psychicznej. Osoby nadużywające alkoholu częściej stosowały przemoc fizyczną wobec swoich partnerek niż wobec dzieci. W stosunku do dzieci częściej dochodziło do różnych form zaniedbywania. Zdarza się często, że mężczyzna stosuje przemoc wobec swojej partnerki, a ona krzywdzi swoje dziecko. Dzieje się tak między innymi dlatego, że ofiara przemocy odreagowuje swoje emocje na osobach słabszych od niej, a dzieci są zwykle najsłabszym elementem systemu rodzinnego. Statystyki policyjne pokazują, że tylko w 2020 roku policjanci w trakcie interwencji udzielili pomocy ponad 248 osobom doznającym przemocy w rodzinie. Większość ofiar przemocy w roku 2020 r. stanowiły kobiety- 56, a dzieci 7. Istnieje silne, stereotypowe

przekonanie, że osoba nadużywająca alkoholu jest sprawcą przemocy. Tymczasem badania pokazują, że niektóre krzywdzone kobiety sięgają po alkohol, aby poradzić sobie ze strachem związanym z doświadczanymi aktami przemocy i odreagować towarzyszące temu napięcie. To może stać się dodatkowym pretekstem do stosowania wobec niej agresji przez sprawcę. Kobieta, która jest pod wpływem alkoholu (a tym bardziej nadużywająca alkoholu lub uzależniona), jest narażona na społeczny ostracyzm, a to oznacza, że przemoc wobec niej będzie akceptowana i uznawana za uzasadnioną. Taka sytuacja potwierdza się u niewielkiej liczby kobiet na terenie Gminy Kłodzko-7 kobiet w trakcie interwencji było pod wpływem alkoholu z 56. W Gminie Kłodzko potwierdza się tendencja stosowania przemocy pod wpływem alkoholu co potwierdzają dane z Powiatowej Komendy Policji, bo aż 248 było pod wpływem alkoholu w trakcie interwencji w zakresie przemocy. Członkowie rodzin z problemem alkoholowym bardzo często koncentrują się wyłącznie na spożywaniu alkoholu przez członka rodziny, który pije nadmiernie i problemowo. Zwracają uwagę na to, jak często i ile pije, starają się ograniczyć okoliczności i wydarzenia, które mogą sprzyjać sięganiu po alkohol. Dostrzegają negatywne skutki nadużywania alkoholu przez daną osobę (związane np. z pogorszeniem jej stanu zdrowia, utratą pracy). Znacząca część działań podejmowanych w ramach gminnego programu to zadania profilaktyki uniwersalnej, których adresatami są dzieci uczęszczające do szkół, dla których Gmina Kłodzko jest organem prowadzącym. Na terenie gminy funkcjonuje sześć szkół podstawowych. Każda placówka oświatowa na terenie gminy realizuje własny program profilaktyczny. W ramach współpracy z GKRPA część działań realizowanych w szkołach opłacana jest ze środków zabezpieczonych w budżecie niniejszego programu.

W 2019 roku przeprowadzono badanie rozmiaru problemów społecznych na terenie Gminy Kłodzko. Badano między innymi zagadnienia związane z alkoholem, papierosami i substancjami psychoaktywnymi w postaci przeprowadzonej ankiety „Moja wiedza na temat używek”.

Dla zapewnienia reprezentatywności badanej populacji zbadano relatywnie dużą próbkę osób dorosłych - 195 osób zamieszkujących na terenie Gminy Kłodzko oraz 201 młodzieży uczącej się w szkołach podstawowych z terenu gminy co łącznie stanowi 396 osób.

Po analizie zebranych danych sformułowano kilkanaście wniosków, z których najważniejsze to:

- 1) alkohol jest najbardziej popularną używką w populacji badanych uczniów z terenu Gminy Kłodzko, im starsza młodzież, tym częściej deklaruje kontakt z alkoholem;
- 2) zjawisko rozpowszechnienia picia alkoholu rozpoczyna się już w wieku 12-15 lat;
- 3) 53,7 % badanej młodzieży ma za sobą pierwszy kontakt z alkoholem;
- 4) problem kontaktów badanych dzieci i młodzieży z nikotyną nie jest znacząco rozpowszechniony, 69,1 % ankietowanych nie sięgało jeszcze po papierosy;
- 5) młodzi ludzie rozpoczynają kontakt z nikotyną już w wieku 11 i 12 lat i mniej, 22,8 % badanej młodzieży przyznaje się do palenia papierosów, podając przyczynę „bo taka jest moda”;
- 6) ze wszystkich 201 młodych ludzi przebadanych 5,9 % deklaruje przyjmowanie środków uzależniających tj. marihuany, haszyszu, LSD, amfetaminy i innych środków psychoaktywnych;
- 7) badana młodzież sięga po alkohol, aby zaimponować w środowisku, z powodów osobistych i rodzinnych;
- 8) zażywają dopalaczy, narkotyków z powodu stresu oraz trudności w nauce i aby zaimponować w środowisku rówieśników;
- 9) młodzież najczęściej sięga po alkohol i narkotyki na dyskotekach, w chwili bezradności, natomiast po papierosy na spotkaniach z rówieśnikami i głównie na przerwach w szkole;
- 10) młodzi ludzie zdecydowanie mają świadomość, że można uzależnić się od alkoholu i narkotyków, nie zgadzają się ze stwierdzeniem, że „alkohol pomaga w trudnych sytuacjach”;
- 11) uważają, że nie wolno zalegalizować narkotyków oraz że palenie papierosów ma szkodliwy wpływ na zdrowie, nie zgadzają się z faktem, że warto spróbować, jak działają narkotyki.

Należy stwierdzić, że młodzież z terenu Gminy Kłodzko jest świadoma skutków wynikających z zażywania alkoholu, papierosów i narkotyków. Działania profilaktyczne prowadzone w ramach gminnego programu profilaktyki uzależnień mogą przynieść ogromne rezultaty.

Wracając do diagnozy przeprowadzonej na terenie Gminy Kłodzko z osobami dorosłymi na podstawie przeprowadzonej ankiety pt. „Ankieta dla dorosłych” wnioski są następujące:

- 1) zdecydowana część mieszkańców Gminy Kłodzko ocenia problemy alkoholowe i narkotykowe jako powszechnie występujące i poważne, wymieniając je w grupie najważniejszych lub bardzo ważnych problemów społecznych na gruncie lokalnym;
- 2) zdaniem mieszkańców gminy Kłodzko skala zjawiska osób pijących i widywanych w stanie nietrzeźwym jest większa, natomiast osób pijących w pracy skala problemu jest mniejsza;
- 3) ponad połowa przebadanych mieszkańców tj. 53,3 % oświadcza, że bardzo rzadko i okazjonalnie spożywają alkohol; 16,9 % deklaruje abstynencję; 9,2 % pije alkohol kilka razy w tygodniu, a 20,5 % kilka razy w miesiącu;
- 4) ponad połowa respondentów twierdzi, że w obecnym czasie pije się więcej alkoholi wysokoprocentowych, a picie alkoholu przez dzieci i młodzież do 18 roku życia jest większa niż 10 lat temu;
- 5) mieszkańcy Gminy Kłodzko w większości tj. 64,1 % ankietowanych wie, gdzie należy szukać pomocy w przypadku problemów alkoholowych, natomiast 16,9 % nie wie, gdzie można zwrócić się o pomoc w/s uzależnień;
- 6) mieszkańcy gminy są w pełni świadomi, jakie zagrożenie niesie ze sobą spożywanie alkoholu; głównie wskazując na problemy w rodzinie, choroby a w efekcie śmierć, problemy w pracy i uzależnienie.

Otrzymane dane statystyczne stanowią bardzo ważny punkt odniesienia dla planowanych działań profilaktycznych. Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczania specjalistycznej wiedzy na temat uzależnień wymagają nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice, osoby dorosłe. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki spożywania alkoholu czy substancji o niewiadomym składzie, ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, w przypadku presji otoczenia.

§ 7

Adresaci programu

Program adresowany jest głównie do:

- 1) dzieci i młodzieży,
- 2) dorosłych mieszkańców Gminy Kłodzko
- 3) kadry pedagogicznej szkół,
- 4) sprzedawców napojów alkoholowych,
- 5) organizacji pozarządowych,
- 6) osób uzależnionych, pijących ryzykownie i ich rodzin,
- 7) lokalnych instytucji współpracujących w szeroko rozumianych obszarach problemowych ujętych w niniejszym programie.

Rozdział II

Zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i sposoby ich wykonania.

§ 8

Na podstawie Narodowego Programu Zdrowia zawartego na lata 2021-2025 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 obejmuje promocję zdrowia. Zgodnie z koncepcją Narodowego Programu Zdrowia w ramach profilaktyki uniwersalnej rozumie się profilaktykę ukierunkowaną na całą populację, poprzez działania profilaktyczne adresowane do całych grup bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowo pojawiających się uzależnień behawioralnych.

Edukacja zdrowotna i zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla uzależnionych od alkoholu i narkomanii i osób zagrożonych uzależnieniem realizowane jest przez:

- 1) rozwijanie systemu kształcenia, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności zawodowej specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,
- 2) współpracę z poradniami odwykowymi i współudział w finansowaniu działań terapeutycznych prowadzonych w placówce odwykowej,
- 3) informowanie osób uzależnionych o istniejących placówkach ambulatoryjnych i ośrodkach terapeutycznych,
- 4) pomoc osobom uzależnionym w szybkim podjęciu leczenia (kierowanie, edukacja, wspieranie psychiczne, porady prawne, praca socjalna),
- 5) wnioskowanie o leczenie przymusowe na podstawie zgromadzonej dokumentacji, danych z Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Prokuratury, Centrum Integracji Społecznej,
- 6) opłacanie kosztów powołania biegłych sądowych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – psychologa oraz psychiatry,
- 7) wspieranie i współfinansowanie zatrudnienia socjalnego Centrum Integracji Społecznej Gminy Kłodzko
- 8) współpracę z gabinetem psychologicznym, organizowanie i finansowanie działań na realizację zadań poprzez tworzenie grup terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych z terenu Gminy Kłodzko zgłaszanych przez komisję alkoholową oraz Zespół Interdyscyplinarny
- 9) współpraca z gabinetem psychologicznym poprzez udział terapeuty w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i realizowanie zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 10) kierowanie osób do placówek lub gabinetów terapeutycznych zajmujących się rodzajem uzależnień behawioralnych,

§ 9

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie realizowane jest przez:

- 1) dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholowe i przemoc rodzinna,
- 2) dofinansowanie wypoczynku zimowego, letniego dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie oraz innych form „wspólnej zabawy” celem propagowania zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży,
- 3) podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi w myśl NPZ

- 4) udział pedagogów, nauczycieli, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członków zespołów interdyscyplinarnych w szkoleniach, seminariach i konferencjach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 5) współpracę ze szkołami poprzez współrealizację i finansowanie szkolnych programów profilaktyki, przemocy w rodzinie skierowanych do uczniów, nauczycieli i rodziców. Współpraca ze szkołami przy realizacji szkolnych programów profilaktyki zawierających treści dotyczących profilaktyki uzależnień od nikotyny, alkoholu i narkotyków; profilaktyki AIDS/HIV, przeciwdziałania autoagresji, agresji i przemocy; pogłębiania wiedzy o sektach i metodach ich działania. Programy profilaktyki, pomagają uczniom w kształtowaniu właściwych postaw wobec własnego zdrowia, tworząc warunki do zdobywania wiedzy oraz umiejętności przeciwdziałania czynnikom zagrażającym zdrowiu i bezpieczeństwu. Pomagają chronić przed autoagresją i przemocą od innych. Uczą zdrowych sposobów radzenia sobie z trudnymi uczuciami i emocjami,
- 6) stałą współpracę z Policją, Ośrodkami Pomocy Społecznej, szkołami, przedstawicielami służby zdrowia, przedstawicielami oświaty, wymiaru sprawiedliwości, Centrum Integracji Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym Gminy Kłodzko poprzez organizowanie porad, konferencji, spotkań służących poznaniu kompetencji i doświadczeń tych służb w zakresie pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemocą,
- 7) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,
- 8) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym poprzez kampanie przemocy w myśl NPZ,
- 9) rozwój działań służących wdrożeniu procedury „Niebieskiej Karty” do praktyk gminnej komisji poprzez organizowanie cyklicznych szkoleń i porad na temat procedury „Niebieskiej Karty” i zjawiska przemocy w rodzinie.

§ 10

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo-wychowawczych realizowane jest poprzez:

- 1) prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież zgodnie z NPZ,
- 2) prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym poprzez organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz warsztatów zajęciowych na lekcjach wychowawczych
- 3) prowadzenie zajęć sportowych tenisa stołowego dla dzieci i młodzieży w ramach promocji „Trzeźwego życia”,
- 4) wspieranie działań profilaktycznych polegających na organizowaniu lokalnych imprez profilaktycznych i o charakterze rozrywkowym, sportowym itp. dla dzieci i młodzieży, w tym organizowanie i współfinansowanie szkolnych imprez sportowych,
- 5) wyposażenie nowopowstałych świetlic, placówek wsparcia dziennego oraz nadzór nad działalnością istniejących świetlic, bibliotek na terenie Gminy Kłodzko,
- 6) nawiązywanie współpracy z policją w celu zwiększenia liczby kontroli kierowców pod względem trzeźwości oraz prowadzenie edukacji z wykorzystaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych poprzez pokrycie kosztów zakupu alkomatów lub ich modernizacji tj. narkotestów,

§ 11

Wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń, organizacji pozarządowych osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych realizowane jest poprzez:

- 1) wspieranie materialne i organizacyjne podmiotów i organizacji zajmujących się problematyką profilaktyki alkoholowej, w tym współfinansowania Poradni Odwykowej w Kłodzku,
- 2) wspomaganie organizacji społecznych, sportowych, kościelnych, szkolnych propagujących w swoich programach profilaktykę alkoholową i narkomanii,
- 3) zakup pomocy naukowych, książek oraz materiałów edukacyjno-informacyjnych przeznaczonych dla szkół i bibliotek.

§ 12

Podejmowanie działań w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez:

- 1) prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia poprzez szkolenia dla sprzedawców w myśl NPZ,
- 2) zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy i promocji oraz spożywania napojów alkoholowych, zawartego w NPZ,
- 3) kontrolę obiektów handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, lub niepełnoletnim jak również na kredyt lub pod zastaw,
- 4) występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach sądowych związanych z nadużywaniem napojów alkoholowych jak również z nieprzestrzeganiem ustawy w wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 5) szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów zawartych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2021, poz. 1119), a w szczególności przestrzegania art. 15 w/w ustawy.

§ 13

Stała współpraca z Komendą Powiatową Policji w Kłodzku na rzecz pomocy rodzinom, w których występuje problem nałogu oraz ścisła współpraca z pedagogami szkolnymi i pracownikami socjalnymi Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Kłodzko w zakresie wczesnego wykrywania zjawisk przemocy w rodzinie.

§ 14

Ważną rolę w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz rodzinom dysfunkcyjnym spełnia Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do której zadań należy:

- 1) podejmowanie działań interwencyjnych mobilizujących osoby uzależnione od alkoholu do podejmowania leczenia dobrowolnego:
 - a) przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,
 - b) motywowanie osób zgłoszonych do Komisji do podjęcia leczenia odwykowego.
- 2) kierowanie na terapię psychologiczną oraz na badania psychologiczne i psychiatryczne osób, wobec których wszczęto postępowanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- 3) kierowanie wniosków do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
- 4) opiniowanie wydawania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży,
- 5) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

- 6) prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, skierowanych do różnych grup zawodowych i społecznych, alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 7) współpraca z terapeutą od uzależnień poprzez realizację zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jego bezpośredni udział w posiedzeniach komisji, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym oraz ambulatoryjnym.

Rozdział III

Cele w zakresie przeciwdziałania narkomanii

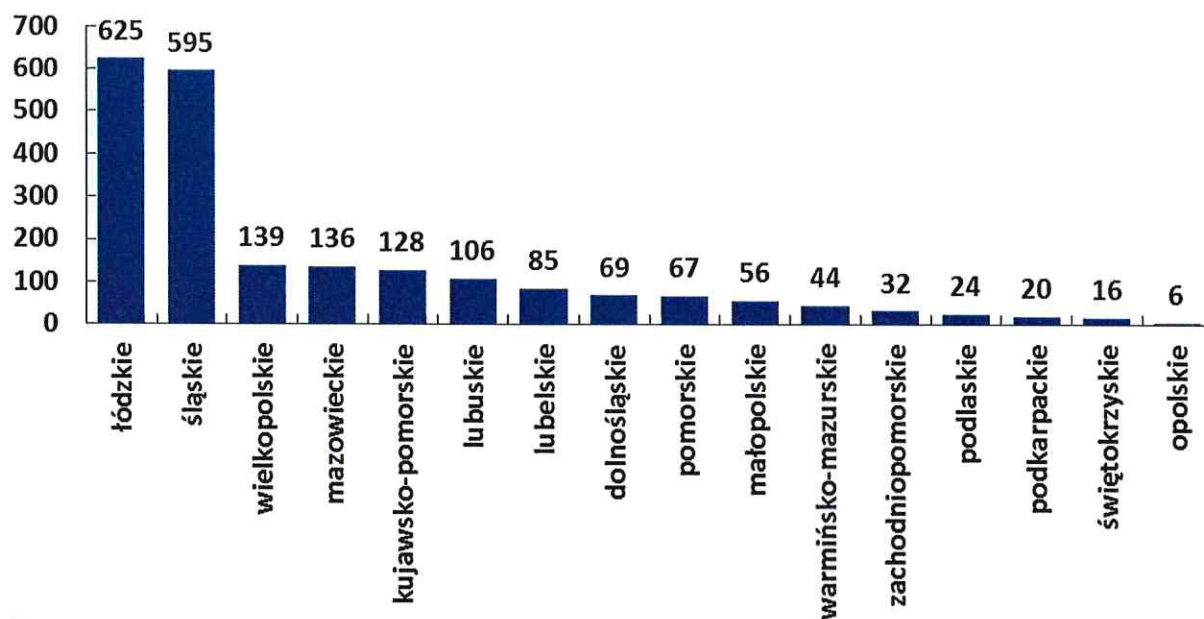
§ 15

Problemem wieków XX i XXI stała się w naszej cywilizacji narkomania. Wcześniej zjawisko narkomanii nigdy nie miało takiego powszechnego wymiaru ani skutków o tak poważnych konsekwencjach. W chwili obecnej borykamy się nie tylko z problemami zdrowotnymi jakie niesie za sobą uzależnienie od narkotyków, ale także z ogromem problemów społecznych. Głównymi odbiorcami zażywania środków psychoaktywnych, w tym narkotyków, stała się głównie młodzież, dla której narkotyki są najprostszym sposobem na oderwanie się od rzeczywistości, dobrą zabawą, zabiciem nudy, chwilowym zapomnieniem o kłopotach, problemach na jakie napotykają, wchodząc w dorosłe życie. Zawarte w programie działania mają na celu ograniczenie rozmiarów szkód. Z jednej strony są to działania profilaktyczne, których głównym celem jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów, z drugiej działania na rzecz rozwiązywania i zmniejszania rozmiarów aktualnie istniejących problemów. Problem „dopalaczy” (smart drugs, legal highs) w Polsce zaczął narastać w ostatnich latach. Rozwijał się na styku świata substancji legalnych i nielegalnych. „Dopalacze” oferowane są w większości krajów europejskich, a także w Internecie. Wiedza na ich temat jest wyrywkowa, zarówno w wymiarze farmakologicznym, jak społeczno-kulturowym. „Dopalacze” określić można jako preparaty zawierające w swym składzie substancje psychoaktywne nie objęte kontrolą prawną. Niektóre z nich są pochodzenia roślinnego, inne – syntetycznego.

W 2018 wprowadzono nowelizację ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Nowelizacja jest odpowiedzią na niewystarczającą skuteczność walki z dopalaczami, których zażywanie może powodować zatrucia, a nawet śmierć. Po zmianach są one traktowane na równi z narkotykami. Zaostżenia związane ze zmianą przepisów weszły w życie w dniu 01.11.2018 r. Jak wynika z najnowszych danych tj. *Raportu Głównego Inspektora Sanitarnego 2019 roku, dotyczącego zatruć środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w Polsce* największy odsetek zatruć „dopalaczami” ponownie odnotowano w województwie łódzkim. Warto jednak zauważyć, że w województwie dolnośląskim liczba zatruć niestety zwiększyła się z 50 w 2018 r. do 69 w 2019 r.

Wykres 3. Liczba zatruc Nowych Środków Psychoaktywnych /Środków Zastępczych w Polsce w 2019 r. z podziałem na województwa (źródło: Raport Głównego Inspektora Sanitarnego za 2019 rok)

§ 16

Przeciwdziałanie narkomanii obejmuje:

- 1) promocję zdrowia poprzez zwiększenie zaangażowania Rzeczypospolitej Polski w politykę narkotykową Unii Europejskiej w zakresie redukcji popytu i podaży narkotyków, jak również działania instytucji oraz organów spoza Unii Europejskiej w myśl NPZ,
- 2) prowadzenie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej oraz dofinansowanie szkolnych programów profilaktyki poprzez zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem narkotykowym,
- 3) rehabilitację i leczenie osób uzależnionych,
- 4) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

§ 17

1. Celem ogólnym programu jest zmniejszenie rozmiarów istniejących już problemów związanych z narkomanią, podniesienie świadomości wśród społeczności wiejskiej oraz budowanie wsparcia dla działań na rzecz zdrowia publicznego.
2. Wymienione cele będą osiągnięte poprzez realizację następujących zadań:
 - 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez upowszechnienie informacji dotyczących adresów instytucji i miejsc, gdzie można skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologicznej w konkretnych sytuacjach życiowych - informator, ulotki,
 - a) współpraca organizacji i instytucji zajmujących się, przeciwdziałaniem narkomanii, koordynowanie przepływu informacji między placówkami,
 - b) prowadzenie dla dzieci i młodzieży zajęć w świetlicach, placówkach wsparcia dziennego
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci

uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, w szczególności:

- a) organizowanie badań i sondaży w szkołach, które pozwolą ocenić stan problemów związanych z uzależnieniami,
- b) rozpowszechnianie i propagowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu narkomanii,
- c) organizowanie szkoleń dla nauczycieli, pedagogów, policji,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii w szczególności poprzez współdziałanie ze szkołami, Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
- a) organizowanie spotkań informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki narkomanii, przekazywanie materiałów edukacyjnych nauczycielom i rodzicom.

Tabela 4. Wykaz zadań planowanych do realizacji całości programu w latach 2022-2025 w celu wykazania efektywności podjętych działań

Działania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w NPZ
1. Realizacja programów edukacyjnych oraz programów promocji zdrowia dotyczących profilaktyki uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych w szkołach oraz innych placówkach oświatowych i opiekuńczych,	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba realizowanych programów edukacyjnych i promocji zdrowia ➤ liczba szkół realizujących programy edukacyjnych i promocji zdrowia ➤ liczba nauczycieli i wychowawców uczestniczących w zajęciach szkoleniowych, ➤ liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach edukacyjnych i promocji zdrowia w placówkach oświatowych i opiekuńczych, ➤ liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach edukacyjnych i promocji zdrowia w placówkach oświatowych i opiekuńczych, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania informacyjne i edukacyjne ➤ Profilaktyka uniwersalna ➤ Edukacja Zdrowotna ➤ Profilaktyka uniwersalna
2. Realizacja działań minimalizujących występowanie ryzykownych zachowań dzieci, młodzieży oraz dorosłych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ➤ kształtowanie i wzmacnianie rozwoju osobistego i społecznego, ➤ realizację pozalekcyjnych zajęć sportowo rekreacyjnych oraz 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba osób biorących udział w programach ➤ liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych ➤ liczba wyznaczonych obiektów, w których odbywać się będą zajęcia ➤ liczba dzieci i młodzieży korzystających z 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Profilaktyka uniwersalna ➤ Profilaktyka selektywna

<p>zagospodarowanie czasu wolnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ organizację wypoczynku letniego i zimowego. 	<p>wypoczynku zimowego i letniego</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba podmiotów realizujących programy 	
<p>3. Prowadzenie w środowisku młodzieży pozaszkolnej działań informacyjno-edukacyjnych oraz zagospodarowania czasu wolnego, ukierunkowanych na rozwój społeczny i profilaktykę uzależnień;</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba młodzieży biorącej udział w różnych formach działalności (warsztaty, konferencje, szkolenia, koncerty, zajęcia sportowo-rekreacyjne) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Profilaktyka uniwersalna ➤ Profilaktyka selektywna
<p>4. Zapewnienie dzieciom pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej w ramach programów opiekuńczo-wychowawczych realizowanych w placówkach wsparcia dziennego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba placówek, w których realizowane są działania opiekuńczo – wychowawcze i profilaktyczne ➤ liczba uczestników zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Profilaktyka uniwersalna ➤ Profilaktyka selektywna
<p>5. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych oraz doposażenie świetlic, bibliotek lub placówek wsparcia dziennego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba zakupionych materiałów informacyjnych literatury fachowej ➤ zakup podstawowego sprzętu na doposażenie placówek wsparcia dziennego, świetlic czy bibliotek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania informacyjne i edukacyjne ➤ Edukacja Zdrowotna
<p>6. Wspieranie działań realizowanych przez Policję</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba podjętych działań ➤ liczba osób uczestniczących w działaniach 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania informacyjne i edukacyjne ➤ Edukacja Zdrowotna
<p>7. Ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba interwencji zgłoszonych przez mieszkańców ➤ liczba zgłoszeń o naruszeniu zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przesłanych przez Komendę Powiatową Policji ➤ liczba przeprowadzonych kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów
<p>8. Wspieranie działań placówek leczenia odwykowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba placówek zdrowotnych leczenia ambulatoryjnego świadczących pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym ➤ liczba osób korzystających ze wsparcia placówek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i terapeutycznej ➤ Redukcja szkód rehabilitacja readaptacja, reintegracja zawodowa, społeczna i zdrowotna
<p>9. Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez dofinansowanie działalności Centrum Integracji Społecznej Gminy Kłodzko, którego celem jest aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia, bezdomności,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba osób korzystających z oferty CIS GK ➤ liczba osób uzależnionych wchodzących do programu CIS GK 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych ➤ Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja,

uzależnienia od alkoholu lub środków odurzających	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba osób, które podjęły pracę w wyniku uczestnictwa w zajęciach 	reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
<p>10. Realizacja działań resocjalizacyjnych i motywujących do zmiany postaw społecznych osób nadużywających alkoholu lub współuzależnionych poprzez organizowanie udziału w:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ grupach wsparcia ➤ konsultacjach indywidualnych ➤ streetworkingu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia ➤ liczba osób uczestniczących w konsultacjach indywidualnych ➤ liczba osób, którym udzielono pomocy poprzez streetworkingu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych ➤ Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
11. Organizacja i finansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje kadr zajmujących się uzależnieniami	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba szkoleń ➤ liczba osób uczestniczących w szkoleniach 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań ➤ Szkolenie kadr
<p>12. Przeprowadzenie diagnozy społecznej dotyczącej oceny zjawiska nadużywania alkoholu, uzależnienia od alkoholu, używania środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych w środowiskach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ osób dorosłych na terenie Gminy Kłodzko ➤ dzieci i młodzieży w szkołach innych placówkach oświatowych na terenie Gminy Kłodzko 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba szkół i placówek, w których przeprowadzono diagnozę ➤ liczba zbadanych dzieci i młodzieży ➤ liczba zbadanych osób dorosłych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych ➤ Diagnozowanie i badanie zjawisk związanych z używaniem alkoholu, środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych
<p>Obsługa administracyjna i kancelaryjna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ustalanie i wypłata wynagrodzenia członków Komisji za realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ➤ zawieranie i obsługa umów ze specjalistami pracującymi na rzecz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym m.in. za wykonywanie badań oraz wydawanie opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia, szkolenia członków komisji, praca terapeuty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym ➤ liczba osób, które uzyskały informacje o możliwościach pomocy osobom dotkniętym chorobą alkoholową i ich rodzinom oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ➤ liczba osób, z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy motywujące do podjęcia leczenia w związku z nadużywaniem alkoholu ➤ liczba osób nadużywających alkoholu, które podjęły leczenie bez kierowania sprawy do sądu, po zastosowaniu przez członków Komisji metody krótkiej interwencji. ➤ liczba osób, wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kierowanie, motywowanie do podjęcia leczenia, ➤ promocja zdrowego stylu życia bez uzależnień

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba wizji w terenie członków Komisji ➤ liczba wydanych postanowień GKPRa dot. zaopiniowania wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ➤ liczba członków Komisji korzystających ze szkoleń 	
--	---	--

Rozdział IV
Zasady wynagradzania
członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 18

1. Zgodnie z art. 4¹, ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przysługuje miesięczne wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji w wysokości:

1) Przewodniczący: 650,00 zł brutto

2) Członkowie Komisji: 600,00 zł brutto,

2. Wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1 ulega obniżeniu proporcjonalnie za każdą nieobecność na posiedzeniu Komisji.

3. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniach komisji będzie zwiększane co dwa lata o 50,00 zł brutto dla przewodniczącego i członków komisji.

4. Przez udział w Komisji rozumie się również przeprowadzanie rozmów motywujących oraz udział w komisji kontroli i wizji w placówkach handlowych i gastronomicznych oraz innych wynikających z potrzeb Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii.

5. Wynagrodzenie będzie wypłacane na podstawie list obecności.

WÓJT
Zbigniew Tur